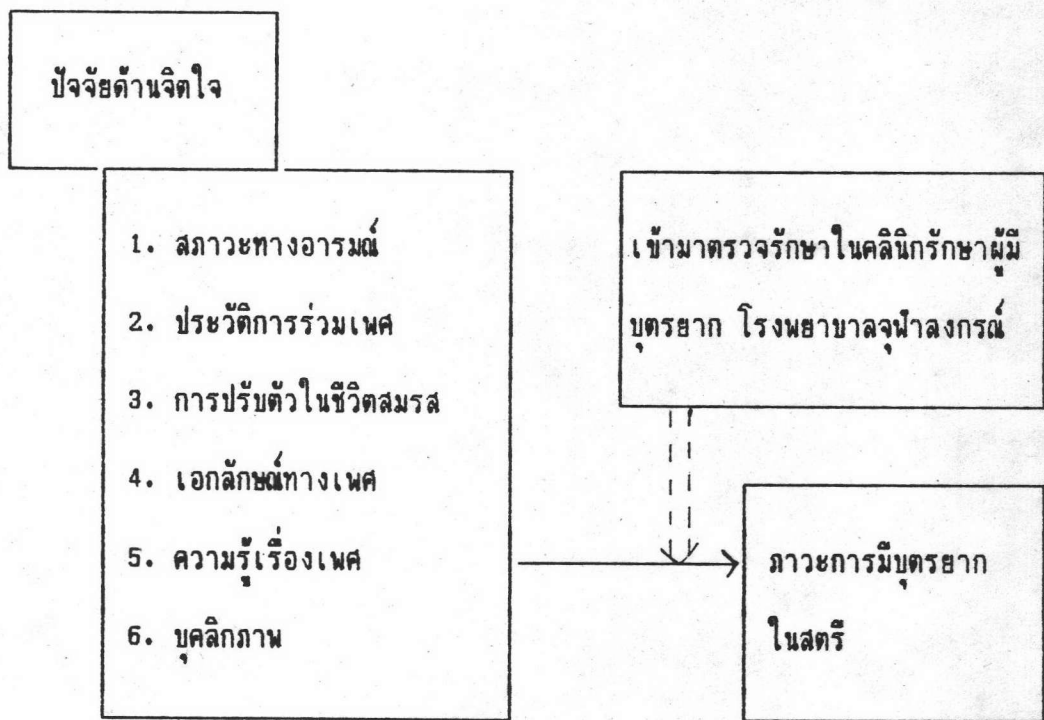


### บทที่ 3

## วิธีการดำเนินการวิจัย

### กรอบแนวคิด



จากกรอบแนวคิดข้างต้น เป็นการอธิบายเหตุและผลในการที่ปัจจัยต่าง ๆ สามารถส่งผลต่อภาวะการมีบุตรยากในสตรี

### การวิจัยเรื่องปัจจัยด้านจิตใจของสตรีที่มีบุตรยากในคลินิกผู้มีบุตรยาก

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตใจของสตรีที่มีบุตรยากในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สภาวะทางอารมณ์ ประวัติการร่วมเพศ การปรับตัวในชีวิตสมรส เอกลักษณะทางเพศ ความรู้ในเรื่องเพศและบุคลิกภาพ โดยใช้ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2534 ถึงเดือนธันวาคม 2534 รวมระยะเวลาของการศึกษา 3 เดือน

#### สถานที่ศึกษา

คลินิกรักษาผู้มีบุตรยาก แผนกสูติศาสตร์ - นรีเวชวิทยา โรงพยาบาล  
จุฬาลงกรณ์

#### ลักษณะประชากรและการเลือกตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะผู้มารับบริการในคลินิกรักษาผู้มีบุตรยาก  
แผนกสูติศาสตร์ - นรีเวชวิทยา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พ.ศ. 2534

ประชากร คือ สตรีที่มารับบริการ ณ คลินิกรักษาผู้มีบุตรยาก แผนกสูติศาสตร์-  
นรีเวชวิทยา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- เป็นหญิงที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับสามีอย่างสม่ำเสมอ โดยมีได้คุมกำเนิดมานานถึง 1 ปีแล้ว ยังไม่สามารถมีบุตรได้
- แพทย์ได้ทำการตรวจร่างกายทั่วไป และตรวจน้ำอสุจิ (Semen Analysis) ของสามีและพบว่าปกติ

- มารับบริการเป็นรายใหม่ ในระยะเวลาที่กำหนด คือ ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2534

การศึกษาคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดย

$$\text{ใช้สูตร} \quad N = \frac{Z^2 PQ}{d^2}$$

$N$  = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการคำนวณหา

$Z$  = ค่า  $Z$  ซึ่งได้จากตารางการแจกปกติ

มาตรฐาน เมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95%

$PQ$  = ส่วนกำหนด Variance ของ discrete data

$d$  = Acceptable error หรือความคลาดเคลื่อน

ทางคลินิกที่ยอมรับได้เท่ากับ 10%

$$\text{จากสูตร} \quad N = \frac{(1.96)^2 \times 0.45 \times 0.55}{(0.1)^2}$$

$$= 100$$

ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ราย

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

### กระทำได้ดังนี้

- ภาคเอกสาร - ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการในวารสาร และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตรยาก ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
- ภาคสนาม - การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิธีเก็บข้อมูลโดย Self Reporting ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

### 1. แบบทดสอบบุคลิกภาพ Sixteen Personality Factor

Questionnaire (16 PF) form A ของ Raymond Bernard Cattell แปลเป็นภาษาไทยโดยฝ่ายจิตวิทยา ศูนย์สุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และใช้ในหน่วยงานจิตเวชทั่วไป

Cattell ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "บุคลิกภาพ คือ สิ่งที่ช่วยให้เราทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอย่างไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จุดมุ่งหมายของการวิจัยทางจิตวิทยาบุคลิกภาพก็เพื่อสร้างกฎว่าบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกันนั้น จะทำพฤติกรรมใดเมื่ออยู่ในสังคมและอยู่ในสภาพแวดล้อมปกติ บุคลิกภาพเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผย และพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ภายใน"

ในการวิเคราะห์บุคลิกภาพ Cattell เน้นว่าพฤติกรรมเกิดจากการทำงานของ  
อุปนิสัย 2 กลุ่ม เข้ามาทำงานร่วมกัน ได้แก่

ก. อุปนิสัยสามัญ (Common Traits) หมายถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน  
บุคคลทั่ว ๆ ไป เช่น สติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง การไม่มีพลังความสามารถ  
เป็นต้น

ข. อุปนิสัยเฉพาะ (Unique Traits) หมายถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละ  
บุคคล เช่น ความสนใจเฉพาะอย่างของบุคคล เป็นต้น

ในแบบทดสอบบุคลิกภาพ Sixteen Personality Factor Quest-  
ionnaire (16 PF) form A ประกอบด้วยข้อคำถาม 187 ข้อ ใช้วัดบุคลิกภาพทั้งหมด  
16 ด้าน (Scale) โดยแบ่งอุปนิสัยเป็นคู่ตรงข้าม คือ อุปนิสัยกลุ่มคะแนนต่ำ และ  
อุปนิสัยกลุ่มคะแนนสูง ดังนี้

- |                            |   |                 |
|----------------------------|---|-----------------|
| 1. ไว้วางใจ                | - | ชอบออกสังคม     |
| 2. สติปัญญาต่ำ             | - | สติปัญญาสูง     |
| 3. อารมณ์อ่อนไหว           | - | อารมณ์มั่นคง    |
| 4. อ่อนน้อมถ่อมตน          | - | รักษาสีทิชของตน |
| 5. สุขุมมีสติ              | - | ทำตนตามสบาย     |
| 6. เห็นแก่ได้ ชอบสะดวกสบาย | - | มีธรรมะ         |
| 7. มีความอาย               | - | อาจหาญ          |
| 8. จิตใจมั่นคง             | - | จิตใจอ่อนไหว    |
| 9. มีความไว้วางใจ          | - | จิตใจหวาดระแวง  |
| 10. ลงมือปฏิบัติ           | - | สร้างความฝัน    |



- |                    |                      |
|--------------------|----------------------|
| 11. มั่นคงเปิดเผย  | - ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม |
| 12. จิตสงบราบเรียบ | - จิตใจหวาดหวั่น     |
| 13. นักอนุรักษ์    | - นักทดลอง           |
| 14. ฟุ้งกลุ่ม      | - ฟุ้งตนเอง          |
| 15. ไม่มีกฎเกณฑ์   | - ควบคุมตนเอง        |
| 16. อารมณ์อ่อนคลาย | - อารมณ์ตึงเครียด    |

ค่าคะแนนที่ได้ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละ Scale จะนำมาหาค่า Mean แล้วนำมาแปลผลต่อไป

2. แบบสอบถามสุขภาพ Cornell Medical Index Health Questionnaire (CMI) ของ Brodman et al. เป็นแบบสอบถามสุขภาพทั่วไปทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เฉพาะหมวดที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเศร้าหมอง (Depression) และความกังวล (Anxiety) เท่านั้น

3. แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง และนำแบบสอบถามไปใช้ ดังนี้
- ก. ทำการศึกษาตำรา เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์แพทย์ นพชาล ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการรักษาพยาบาลในคลินิกรักษาผู้มึบตรยา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
  - ข. ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยยึดหลักการสร้างคำถามตามแนวของ Likert แลใช้ข้อความที่แสดงถึงระดับความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่มีต่อเรื่องที่กำหนดในเรื่องที่ถาม โดยใช้คำว่า เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย

และไม่เห็นด้วยอย่างมาก สำหรับการให้คะแนนจะแบ่งตามลักษณะของข้อความ เป็นแบบ Favorable หรือ Unfavorable ดังนี้

ระดับความเห็น	Favorable คะแนน	Unfavorable คะแนน
เห็นด้วยอย่างมาก	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	1	5

ค. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงให้ได้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

สำหรับแบบสอบถาม จะมีคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา  
ที่อยู่ปัจจุบัน ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน  
ประวัติการทำงาน ประวัติการมีบุตร ภาวะสุขภาพ  
และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

- ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านจิตใจของสตรีที่มีบุตรยาก ได้แก่ สภาวะทางอารมณ์  
ประวัติการร่วมเพศ การปรับตัวในชีวิตสมรส เอกลักษณ์ทางเพศ  
ความรู้เรื่องเพศ และแบบสอบถาม สุขภาพ
- ตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ Sixteen Personality Factor  
Questionnaire (16 PF)

ง. การหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยได้นำ  
แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ให้สตรีที่มีบุตรยากที่มารับบริการ ณ คลินิกรักษาผู้มีบุตรยาก  
โรงพยาบาลจุฬาลงณ์ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 คน ทดลองทำโดย  
วิธี Test - Retest Method

- แบบสอบถามสุขภาพ Cornell Medical Index Health Quest-  
ionnaire (CMI) เฉพาะหมวดที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเศร้าหมอง (Depression) และ  
ความกังวล (Anxiety) นำค่าคะแนนที่ได้ คำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ โดยใช้วิธีของ  
KAPPA ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม 0.90

- แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตใจของสตรีที่มีบุตรยาก นำค่าคะแนนที่ได้  
จากการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง มาคำนวณหาความสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's  
product moment correlation) โดยใช้สูตร

$$R_{xy} = \frac{N\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$



$R_{xy}$  = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ  
ที่นำมาใช้วัด

$N$  = จำนวนของผู้ถูกทดสอบ

$X$  = คะแนนจากการสอบครั้งที่ 1

$\Sigma X$  = ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่ 1

$Y$  = คะแนนจากการสอบครั้งที่ 2

$\Sigma Y$  = ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่ 2

$\Sigma XY$  = ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบ  
ครั้งที่ 1 กับคะแนนการสอบครั้งที่ 2

จากสูตรดังกล่าว นำค่าคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของ  
แบบสอบถามได้ 0.95

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ วัดค่าโดยคิด  
เป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิต (Mean หรือ  $\bar{X}$ ) จ्ञานนิยม (Mode)

- คำนวณหาค่าเฉลี่ยของอายุกลุ่มสมรสแต่ละฝ่ายโดยใช้การวัดแนวโน้มเข้าสู่  
ส่วนกลาง หามัธยัมเลขคณิต (Arithmetic mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma fx}{N}$$

เมื่อกำหนดให้  $\bar{X}$  = ค่าเฉลี่ยของอายุของกลุ่มแต่ละฝ่าย (ปี)

$f$  = จำนวนคนในแต่ละระดับอายุ (คน)

$X$  = จุดกลางของระดับอายุ แต่ละกลุ่ม (ปี)

$N$  = จำนวนคนทั้งหมด (คน)

## ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านจิตใจของสตรีที่มีบุตรยาก

ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ข้อย่อย ได้แก่

1. ประวัติการร่วมเพศ วัดค่าโดยคิดเป็นร้อยละ
2. แบบสอบถามสุขภาพ Cornell Medical Index Health Questionnaire (CMI) ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เฉพาะหมวดที่  
เกี่ยวข้องกับสภาวะทางอารมณ์ ซึ่งได้แก่ความรู้สึก  
เศร้าหมอง (Depression) และความกังวล (Anxiety)

ประกอบด้วย

- ความรู้สึกเศร้าหมอง มีข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ
- ความกังวล มีข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ

ในการแปลผล ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบว่า ใช่

3 ข้อ หรือมากกว่า

หรือ 4 หรือมากกว่า 4 ข้อที่เว้นไม่ตอบ

หรือตอบใช่-ไม่ใช่ หรือมีรอยแก้ ลบมากกว่า 4 ข้อ

แสดงว่า Medically significant emotional  
disturbance

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตสมรส เอกลักษณะทางเพศ สภาวะทางอารมณ์ และความรู้ในเรื่องเพศ ซึ่งการให้คะแนนจะใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามลักษณะของข้อคำถาม ดังนี้
- ก. การปรับตัวในชีวิตสมรส ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ  
(ข้อ 1 - 8) คะแนนการปรับตัวในชีวิตสมรมมีนัยระหว่าง 16 - 32 คะแนน โดยคะแนนการปรับตัวในชีวิตสมรสของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นคะแนนรวมจากแบบวัด  
คะแนนสูง แสดงว่า สามารถปรับตัวในชีวิตสมรสได้ดี  
คะแนนต่ำ แสดงว่า มีการปรับตัวในชีวิตสมรสไม่ดี
- ข. เอกลักษณะทางเพศ ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ  
(ข้อ 9 - 14) คะแนนเอกลักษณะทางเพศ มีนัยระหว่างระหว่าง 10 - 26 คะแนน โดยคะแนนเอกลักษณะทางเพศของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นคะแนนรวมจากแบบวัด  
คะแนนสูง แสดงว่า ไม่มีปัญหาในเรื่องเอกลักษณะทางเพศ  
คะแนนต่ำ แสดงว่า มีปัญหาในเรื่องเอกลักษณะทางเพศ
- ค. สภาวะทางอารมณ์ ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ  
(ข้อ 15 - 19) คะแนนสภาวะทางอารมณ์ มีนัยระหว่าง 9 - 21 คะแนน โดยคะแนน สภาวะทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จะเป็นคะแนนรวมจากแบบวัด  
คะแนนสูง แสดงว่า ไม่มีปัญหาทางอารมณ์  
คะแนนต่ำ แสดงว่า มีปัญหาทางอารมณ์
- ง. ความรู้ในเรื่องเพศ ประกอบด้วยข้อคำถาม 14 ข้อ  
(ข้อ 20 - 33) คะแนนความรู้ในเรื่องเพศ มีนัย



### การนำเสนอข้อมูล

1. นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. นำเสนอในรูปแผนภูมิแท่ง (Bar diagram)
3. นำเสนอโดยฮิสโตแกรม (Histogram)